

Dossier de Traballo: A Crise do Período de Entreguerras (1918-1939)

Nivel: 4º de ESO

Obxectivo: Comprobar se o alumnado comprende as ideas principais do período de entreguerras: as consecuencias da Primeira Guerra Mundial, a crise de 1929, a Gran Depresión e o ascenso do fascismo e nazismo. Traballaremos con textos, unha gráfica sinxela e cartaces de propaganda.

Instrucións para o alumnado

Este dossier axudarache a repasar o tema. Le atentamente as preguntas e responde coa información do documento. Hai actividades de varios tipos: definir conceptos, explicar causas e consecuencias, e analizar documentos históricos (unha táboa e dous cartaces).

Bloque 1: A Posguerra (1918-1923)

1.**Vocabulario:** Explica con poucas palabras que significan estes termos:

- **Xeración perdida:**
- **Reparacións de guerra:**
- **Hiperinflación:**
- **Sociedade de Nacións:**

2.**Idea principal:** Cita dúas consecuencias **demográficas** (sobre a poboación) e dúas **económicas** que tivo a Primeira Guerra Mundial para Europa.

3.**Relaciona:** Por que as clases altas e medias europeas tiñan tanto medo ao “bolxevismo” (comunismo) despois de 1917?

4.**Mapa:** Nomea tres países novos que apareceron en Europa tras a desaparición do Imperio Austrohúngaro ou do Imperio Alemán.

Bloque 2: Os “Felices Anos Vinte” (1924-1929)

5.**Explica:** En que consistiu o Plan Dawes? Quen prestou diñeiro a quen?

6.**Sociedade de consumo:** Sinala dous produtos ou costumes que se fixeron populares en EE.UU. durante os anos 20 grazas ao fordismo e ao crédito.

7.**Contraste:** A situación era boa nas cidades, pero... que problema grave existía no **mundo rural**?

Bloque 3: A Crise de 1929

8.**Causas da crise:** Indica se as seguintes afirmacións son **verdadeiras (V)** ou **falsas (F)** :

- ☐ Durante os anos 20, os salarios dos traballadores subían ao mesmo ritmo que a produción, polo que podían mercar todo.
- ☐ Os agricultores vivían unha boa época porque os prezos dos alimentos eran moi altos.
- ☐ Moita xente compraba accións na bolsa con diñeiro prestado, o que creou unha burbulla.
- ☐ O Estado controlaba os bancos para evitar a especulación.

9.**Vocabulario económico:** Define brevemente:

- **Especulación:**

- **Crack bolsista:**
- **Corrida bancaria** (cando a xente vai correndo ao banco a sacar os seus aforros):

10. **Análise de gráfica (Fonte 1):** A seguinte táboa amosa como afectou a crise a diferentes países.

País	Caída da produción industrial (1929-1932)	Paro en 1932
EE.UU.	Case a metade (-46%)	25% (un de cada catro)
Alemaña	Moi forte (-41%)	30% (case un de cada tres)
Francia	Forte (-31%)	15%
Reino Unido	Pouco (-16%)	15%

- **Preguntas:**

- Que país ten a maior taxa de paro en 1932?
- Segundo a táboa, que país parece aguantar mellor a crise?
- Por que cres que Alemaña, a pesar de ser unha gran potencia, tiña tanto paro?

11. **Transmisión da crise:** Explica por que, cando os bancos de EE.UU. quebraron, iso afectou tamén a Alemaña e ao resto de Europa.

Bloque 4: A Gran Depresión e as Solucións

12. **Impacto social:** Escribe tres problemas sociais que causou a Gran Depresión (por exemplo, que lles pasou aos traballadores, ás familias, aos agricultores...).

13. **Dous modelos:** En que se diferenciaba a forma de actuar do presidente **Hoover** (que non facía case nada) da do presidente **Roosevelt** (New Deal)?

14. **New Deal:** Cita dúas medidas concretas do New Deal para crear emprego ou axudar á xente.

15. **Keynes:** Que idea defendía este economista? (Relaciona co gasto público).

Bloque 5: Ascenso dos Totalitarismos (Italia e Alemaña)

16. **Italia:** Que foi a "vitoria mutilada"? Por que os italianos estaban descontentos despois da Primeira Guerra Mundial?

17. **Ideas do fascismo:** Sinala dúas características da ideoloxía fascista de Mussolini.

18. **Análise de fonte primaria: Cartaz nazi (Fonte 2).**

- **Preguntas:**

- Que problemas da poboación alemá promete resolver o partido nazi?
- Quen aparece como a solución a eses problemas (o soldado do fondo)?
- A quen cres que querían convencer con este cartaz: obreiros, empresarios, mozos...?

19.**Alemaña: a crise e Hitler.** Por que aumentou tanto o votos ao partido nazi entre 1929 e 1932? (Relaciona co paro e a pobreza).

20.**Chegada ao poder:** Explica moi brevemente:

- **Mussolini:** Marcha sobre Roma (1922).
- **Hitler:** Nomeado chanceler (1933).
- Que tiveron en común? (Por exemplo, quen lles apoiou: os empresarios, o exército, o rei...?).

21.**A ditadura:** Que foron as “leis fascistísimas” en Italia? E a “Lei Habilitante” en Alemaña?

22.**Ideas do nazismo:** Explica brevemente:

- **Antisemitismo racial:**
- **Espazo vital (Lebensraum):**

23.**Análise de fonte primaria: Texto de Mussolini (Fonte 3).**

“Só a guerra leva ao máximo de tensión todas as enerxías humanas e imprime un selo de nobreza aos pobos que teñen a virtude de afrontala.” (Mussolini, 1932).

Preguntas:

- a) Segundo Mussolini, a guerra é algo bo ou malo?
- b) Esta idea oponse ao pacifismo e á democracia. Cres que é unha idea perigosa? Por que?

Bloque 6: España e Conclusións

24.**España:** A crise de 1929 tamén afectou a España. Cita un efecto económico (exportacións, paro...) e outro político (relación coa caída da monarquía ou a chegada da República).

25.**Leccións:** Segundo o texto, que aprendemos desta época? (Pensa no perigo da especulación, na importancia de protexer á xente pobre e na relación entre crises e perda da democracia).

Modelos de Exame (Hipotéticos) - 4º ESO

Modelo de Exame 1 (Máis sinxelo, con preguntas guiadas)

Instrucións: Responde de forma breve e clara.

- 1.(1 **punto**) Define dous destes conceptos: Hiperinflación, Sociedade de Nacións, New Deal.
- 2.(1,5 **puntos**) Cita dúas consecuencias económicas da Primeira Guerra Mundial.
- 3.(1,5 **puntos**) Explica dúas causas da crise de 1929 (por exemplo, a sobreprodución e a especulación).
- 4.(2 **puntos**) Observa a **Fonte 1 (táboa do paro)** . Que país tiña máis paro en 1932? Por que cres que Alemaña estaba nesa situación?
- 5.(2 **puntos**) Observa a **Fonte 2 (cartaz nazi “Pan e traballo”)** . Que promete o partido nazi? A quen vai dirixido o cartaz?
- 6.(2 **puntos**) Tema curto: Explica como chegou Hitler ao poder en 1933 (mención ao paro, ás eleccións e ao apoio dos conservadores).

Modelo de Exame 2 (Con análise de fontes combinada)

Instrucións: Le as fontes e responde.

- 1.(1,5 **puntos**) Define: *Reparacións de guerra, Fascismo, Antisemitismo*.
- 2.(1,5 **puntos**) Que foi o Plan Dawes? Para que serviu?
- 3.(2 **puntos**) **Fonte 1 (táboa):** Compara a caída da produción industrial de EE.UU. e Reino Unido. Cal dos dous o fixo mellor? Por que cres que EE.UU., que era o país máis rico, foi tan afectado?
- 4.(2 **puntos**) **Fonte 2 (cartaz nazi):** Que elemento do cartaz representa a “escaseza” ou o “problema”? Que elemento representa a “solución”? É unha propaganda eficaz? Por que?
- 5.(3 **puntos**) **Tema curto:** Explica as principais ideas do nazismo (nacionalismo extremo, racismo, espazo vital) e como a crise de 1929 axudou a que moitos alemáns as apoiaran.

Modelo de Exame 3 (Con preguntas de desenvolvemento sinxelo)

Instrucións: Responde as seguintes cuestións.

- 1.(2 **puntos**) Vocabulario (explica 2):
 - a) “Corrida bancaria”
 - b) “Führer”
 - c) “Bienio rosso” (Italia)
- 2.(2 **puntos**) Cita tres consecuencias sociais da Gran Depresión (desemprego, pobreza, etc.).
- 3.(2 **puntos**) **Fontes:** Observa a **Fonte 3 (texto de Mussolini sobre a guerra)** .
 - a) Que opina Mussolini da paz perpetua?
 - b) Por que unha idea así pode levar a unha ditadura?
- 4.(2 **puntos**) Que foi a “Noite dos coitelos longos”? Por que Hitler eliminou ás SA?
- 5.(2 **puntos**) **Tema final:** Explica as diferenzas principais entre o fascismo italiano e o nazismo alemán (podes axudarte dunha táboa: un tiña rei? cal era máis racista? ...).